

KAMELEN, CURRY EN KARAVANSERAIS

Te paard door Rajasthan

Madonna deed het onlangs: te paard door Rajasthan, maar Guy Ritchie nam liever de auto. Hij had ongelijk, vindt journaliste Jakobien Huisman. Zij trok er van fort naar tentenkamp en bouwde een innige band op met haar paard.

Tekst en foto's: Jakobien Huisman.

Als we Dundlod Fort binnenwandelen, wacht ons een kleurrijk ontvangstcomité: vier ruiters in militair kostuum, met tulband op het hoofd en een speer en vlag in de hand. Hun fantastisch uitgedoste paarden staan te trippelen op het ritmische tromgeroffel van twee percussie-muzikanten. Twee mannen wuiven ons koelte toe, terwijl een meisje ons een bloemenkrans omhangt en met rood poeder een 'tikka' op het voorhoofd drukt.

Boven staat Bonnie, de Raj van Dundlod en rechtstreekse afstammeling van de Maharadja van Jaipur, ons op te wachten. Zijn voorouders waren Rajputs, noble krijgers die voor hun Maharadja ten strijde trokken om hun koninkrijk te verdedigen. Zijn titel is hem bij de onafhankelijkheid door Indira Ghandi afgenomen, maar gevoel voor *pomp & circumstance* heeft onze gastheer nog altijd. Het doet Bonnie zichtbaar deugd dat wij totaal onder de indruk zijn. We schuiven meteen rond de koloniale salontafel en laten een gin tonic aanrukken. Die avond leidt een boomlange Indiër ons naar de boxen waar een dertigtal glanzende paarden nieuwsgierig hun hoofden uitsteken. Eén van hen,

een prachtige bonte merrie, is bijzonder slechtgehumourd en bijt om zich heen. De Indiër stapt doodgevoerd haar stal binnen en krijgt meteen een knauw. Hoewel de man ons verzekert dat er niets aan de hand is, blijkt het paard flink te hebben doorgebeten, want er loopt een dun straaltje bloed uit zijn oor.

Wie krijgt welk paard?

De volgende dag wachten de paarden ons keurig opgezadeld op. De stalmeester koos ze voor ons uit. Eén voor één worden ze door een staljongen naar voren gehaald, terwijl de naam van een ruiter wordt genoemd. Ik voel me opnieuw een schoolkind, met een bang hartje wachtend in de gymnastiekles tot ik word uitgekozen. Iedere ruiter heeft al een paard toegewezen gekregen. Alleen de bijtgrage bonte staat er nog als ik mijn naam hoor. Ineens lijkt het opstapje met drie treden, dat het opstijgen vergemakkelijkt, verdacht veel op een schavot. Dit is mijn straf omdat ik gisteren per abuis aan de stalmeester heb gevraagd of hij de *stalknecht* is! Maar hoe vervelend ze ook in de stal >

deed, zo elegant en braaf blijkt Narayani (zo heet mijn paard, en dat betekent in het hindi niets minder dan 'bewaarder van het universum') onder het zadel. Misschien had ze gewoon een beetje last van claustrofobie; in de open woestijn is ze zo mak als een lammetje. De allermooiste merrie van allemaal wordt bereiden door Bonnie, die er in zijn generaalspak uitziet alsof we onder zijn bevel ten oorlog trekken. Onze eerste verkenningrit leidt langs kleine gehuchtjes, hindoe-tempels en ingenieuze waterpompen, die in de droge woestijn water van honderd meter diep naar boven halen.

Hare Krishna in een vliegtuig

De op het eerste zicht dorre woestijn herbergt verrassend veel leven. Overal schieten kleine eekhoortjes vliegensvlug voor de hoeven van de paarden vandaan. Kwetterende knalgroene parkieten maken spectaculaire duikvluchten tussen de acaciabomen. Onze weg wordt om de haverklap versperd door loslopende Brahmaanse koeien met fantastische horens en een bult op hun nek. We delen de zandweg verder alleen met kamelenkarren, eenzame geitenhoeders, vrouwen in technicolor sari's, het gezicht onzichtbaar door de enorme bos sprokkelhout die ze op hun hoofd dragen, en boeren die hun land gladmaken, terwijl ze op een houten balk achter hun ossen aan 'skiën'. De streek rond Dundlod staat bekend om zijn vele oude *haveli's*. Lokale achttiende- en negentiende-eeuwse handelaars, rijk geworden door de voorbijtrekkende karavanen uit China en het Midden Oosten lieten deze paleisjes bouwen. 's Middags na de lunch gaan we

**Elke ochtend ben ik blij als ik mijn
merrie zie, fris gepeetst en met haar vacht
nog koel van de koude nacht.**

er in Dundlod een paar bezoeken. De naïeve schilderijen van olifanten en Maharadja-taferelen die de havelimuren sieren, lezen als een stripboek. Vaak lieten de kunstenaars hun fantasie de vrije loop, geïnspireerd door de verhalen van hun bouwheren 'in den vreemde' die terugkwamen met verhalen over de moderne westerse levensstijl. Zo zijn de muren van sommige haveli's van latere datum opgeluisterd met afbeeldingen van hindoe-goden in moderne vervoermiddelen, met als bizarste Krishna en zijn vrouw Rhada in een vliegtuig!

Tegen het vallen van de avond wandel ik terug naar het fort, en word aangesproken door een paar dorpsmeisjes. Ze nodigen me uit voor thee. Een van de meisjes, Govita, heeft prachtige hennatekeningen op haar handen. Ze ziet mij naar die *mehndi's* kijken, pakt mijn hand en gaat aan de slag met een tube rode hennapasta. De andere kinderen van de Rajput-familie kijken lachend en goedkeurend toe. Plots hult een van de vele stroomonderbrekingen heel Dundlod in totale duisternis. De meisjes brengen kaarsen en bij het flakkerende schijnsel tovert Govinda twee schitterende pauwen op mijn handpalmen.

Hete thee in de hitte

Vandaag begint ons avontuur echt: de colonne zet zich in gang. Wij ruiters rijden vooraan, met een zakdoek voor de mond tegen het opwaaiende stof. Dan volgt een legergroene jeep, bemand door vier als soldaten uitgedoste *boys*, met baret en een embleem op de re-

vers van hun uniform. Ze reppen zich om het verkeer stil te leggen als er al eens een weg moet worden overgestoken. Een half uurtje voor de middagpauze rijdt de 4x4 vooruit om de lunch te bereiden op de afgesproken picknickplaats, waar een andere jeep allang is aangekomen met de kok en het eetgerei. De paarden worden afgezadeld en naar een schaduwrijke plek geleid, terwijl wij mogen aanvallen op de lunch. Die bestaat uit verschillende warme Indiase gerechten: allerhande curry's, rijst en het platte Indiase brood dat hier tientallen vormen en evenveel namen heeft. Daarna is er uiteraard thee - de Engelsen hebben hier niet voor niks 150 jaar gezeten - die de Indiërs het liefst 'masala' drinken: zwarte thee wordt samen met melk, kardemom, gember en suiker opgekookt tot een pittig mengsel dat je ondanks de moordende hitte meteen opkikert en waar ik al snel aan verslaafd raak.

Airconditioning en baldakijnbedden

De volgende dag verblijven we in het kasteel van Mandawa, een oase van luxe. Wat het knap gerestaureerde fort heeft ingeboet aan karakter, compenseert het met een fantastisch zwembad en grote suites met airconditioning, queensize bedden met baldakijn en ruime salons. Zo verschillend als de forten van Dundlod en Mandawa zijn, zo uiteenlopend zijn ook de karakters van de eigenaars, die toch achterneven zijn. Bonnie heeft van de negen generaties die hem van de Maharadja van Jaipur scheiden, duidelijk de 'looks' en het gevoel voor theater overgeërfd, maar ook de koppigheid. Voor hem tellen alleen de paarden; de toeristen zijn leuk, zolang ze van paarden houden en niet te veel aan zijn hoofd zeuren. Zijn dikke neef heeft dan weer de mercantiele geest van de Maharadja's meegekregen: zijn Mandawa Castle is een stuk toeristischer en winstgevender is. 's Ochtends krijg ik een rondleiding langs de familieportrettengalerij en verneem ik hoe de bloedlijnen precies lopen. De vrouwen spelen in de familiegeschiedenis duidelijk een ondergeschikte rol, want ze zijn in de portrettengalerij opvallend afwezig. Vreemd: de luxe van het zwembad en het comfort van de kamers zijn een weldaad, maar de meesten onder ons geven alles welbeschouwd toch de voorkeur aan het intieme sfeertje van Dundlod.

Mijn paard kan dansen!

Zes dagen lang in het zadel, normaal gezien voel je dat! Maar mijn paard zit in galop zo comfortabel dat ik er vanaf kom met een lichte spierpijn. Ik voel me al snel helemaal één met Narayani, en elke ochtend ben ik blij als ik haar zie, fris gepoetst en met haar vacht nog koel van de koude nacht. Enkele paarden hebben een rood lint in hun staart gebonden, als waarschuwingstekens dat deze dieren wel eens kunnen schoppen. Afstand houden is de boodschap, niet altijd evident omdat ze allemaal graag haantje de voorste zijn. Maar juist het feit dat we niet op routineuze manegepaarden rondhobbelen, draagt bij aan het avontuur. Dat mijn paard nog over een extra talent beschikt, wordt duidelijk bij aankomst in Roop Niwas, een Rajputpaleisje in Nawalghar, ook al eigendom van een van Bonnies neven. Bij de ingang van het paleis speelt een muzikant met een houten snaarinstrument een welkomstlied. Wanneer ik Narayani tot aan de poort leid, begint ze ineens te trippelen. "Je paard staat te dansen!", roept iemand, en het is nog waar ook. Aangespoord door de ritmische klanken maakt Narayani het ene elegante danspasje na het andere. Achteraf bevestigt Bonnie dat mijn brave bonte een van zijn befaamde 'dancing horses' is. 's Avonds na

de maaltijd toont Bonnie ons een videofilm waarop 'mijn' paard in een show haar kunsten vertoont.

Kamperen voor dames en heren van stand

Dan volgt een onvergetelijke avond. Door de zandvlaktes galopperen we de heuvels op, tussen de casuarina-bomen door, de bloedrode ondergaande zon tegemoet. Aan de horizon, in het diffuse licht van de stervende dag, doemt ons luxe tentenkamp op, met de belofte van een douche, schone kleren en een gin tonic. Het lijkt op een miniatuurpentekening van het leven van de Maharadja's. Het 'werklezer' van Bonnie (in totaal zo'n 25 mensen sterk!) heeft de tenten in een halve cirkel in de woestijn opgesteld. Voor elke tent staan twee speren in de grond, met daaraan wimpels in verschillende kleuren, zodat je je tent kunt herkennen. De tenten zijn groot en rond en je kunt er gewoon rechtop in staan. Er zijn tapijten, nachtkastjes, bedden (met matras, lakens en dekens!), een spiegelte en kaarsen voor als de nacht valt. En die valt onverwacht snel in de woestijn. Een vijftigtal meter achter de tenten staan twee mobiele douches en - tot mijn opluchting - een toilethokje. Tegen de tijd dat iedereen zich heeft opgefrest, staat de lange tafel al gedekt en is er ook een geïmproviseerde bar geïnstalleerd. Na het avondeten wordt het kampvuur ontstoken en bespreken we met een borrel in de hand en een sjaal om de schouders geslagen - zo genadeloos heet als hij overdag is, zo koud is de droge woestijnlucht na zonsondergang - de avonturen van de dag die achter ons ligt. Die nacht slapen we als rozen. Dit is kamperen voor dames en heren van stand, en dat bewijst 'generaal Bonnie' de volgende ochtend nog maar eens als hij voor zijn tent kantoor houdt, aan een teakhouten bureaumeubel in een makkelijke leren stoel. Aan de andere kant van het tentenkamp staat een gigantische koperen ketel water op het vuur, voor wie een warme douche wenst.

De laatste dag in het zadel

Langs de okerkleurige Aravalli-bergketen rijden we over de eindeloze vlakte van Sambhar. Vandaag is het de zesde en laatste volle dag in het zadel. Nog één keer komen we door slaperige dorpjes, waarvan de bewoners nieuwsgierig uit hun huizen komen. De kinderen - bijna altijd zwerven ze op straat, maar één keer tijdens onze rit passeren we een schooltje - roepen ons enthousiast toe, maar houden altijd een respectvolle afstand van de paarden. De vrouwen, die eeuwig en altijd aan het werk zijn, leggen als ze ons zien verlegen hun sluiers goed en groeten ons met hun hand aan hun ogen. Boeren achter middeleeuwse houten ploegen diepe, getrokken door ossen met groengeverfde of met zilverpapier versierde horens, trekken voren in de droge woestijngrond. Het lachende geluid van de gaaien en het kwetteren van de parkieten klinkt hoog boven ons in de casuarina-bomen. En dan bereiken we Danta, de laatste karavanserai van onze tocht. Op de binnenplaats van het prachtig verweerde fort van Danta neem ik afscheid van mijn trouwe viervoeter. Maar gelukkig niet voor lang. Overmorgen, in Pushkar, zien we elkaar terug.

Beautywedstrijd voor kamelen

Het hoogtepunt van onze reis door Rajasthan overtreft mijn wildste fantasieën: Pushkar. Dit woestijnstadje is het grootste deel van het jaar een stoffig en slaperig oord. Alleen tijdens de achtste maand van de Hindoe-kalender komt het tot leven, als meer dan 50.000 kamelen het woestijnzand tussen huizen en bergen doen

opwaaien, en pelgrims in kleurige gewaden van heinde en verre hierheen komen. Bij volle maan laten ze het water van het anders zo spiegelgladde heilige meer opsplatten, door er met duizenden tegelijk van top tot teen gekleed een bad in te nemen om hun zonden weg te wassen. Als wij aankomen is het nog een week voor volle maan, maar de Pushkar Fair is al in volle bedrijvigheid en het verhandelen van de kamelen nadert zijn hoogtepunt. Aan de rand van het stadje staan de kamelen - en hoe dichterbij het stadje zelf komt, hoe kleurrijker de randanimatie. Een ouderwets reuzenrad, winkeltjes, accessoires om je kameel een make-over te geven, stalletjes met zoetigheden die evenveel pijn aan je ogen als aan je tanden doen, ouderwetse suikerrietsap-persen, henna- en wierook-verkoopsters, slangenbezweerders, rondslingerende apen, sariwinkeltjes, muzikanten, danseressen en zigeunerinnen die bij gebrek

Aan de horizon doemt ons luxe tentenkamp op. Ik wil een douche, schone kleren en een gin tonic!

aan huis en kluis al hun spaargeld in de vorm van zilveren en gouden juwelen op hun lichaam dragen. Ergens tussen het stadje en de kamelenmarkt is er ook nog eens plaats gemaakt voor honderden marwari-paarden. Bonnie is van plan om hier een tweede Narayani op de kop te tikken. Bij zijn kampement staat hij ons op te wachten. De paarden zijn al geborsteld en opgezadeld. Tien minuten later draven we over de zandheuvels richting Pushkar. Met Bonnie voorop, die de jonge hengsten keurt, manoeuvreren we ons tussen de pelgrims, kamelen en ossen door, en we voelen ons machtig als de koningen van het oude Rajputana. Onze paarden zijn door de aanwezigheid van andere dieren onrustiger dan anders, maar ze blijven opmerkelijk dociel. Ik leid Narayani een heuvel op en kijk neer op het gekrioel van mensen en dieren in het dal. Bijbelse taferelen ontvouwen zich voor mijn ogen: beneden lopen of liggen duizenden kamelen tussen driehoekige tenten in het gouden ochtendlicht. De ene nog mooier gedecoreerd dan de andere, met hennatekeningen op de kop of poten en felgekleurde franjes aan hun hoofdstellen. Op de laatste dag, de apotheose van de Pushkar Fair, wordt de allermooiste kameel verkozen tijdens een schoonheidswedstrijd. Verderop lijken de witgewassen huisjes, kanten haveli's en meer dan 400 tempels met uivormige koepels als door een reuzenhand rond het staalblauwe heilige meer gestrooid. Dit is onze allerlaatste rit te paard door Rajasthan, de kleurrijkste staat van India. Ik sla nog één keer mijn armen om de warme, droge hals van Narayani, en prent het zicht in mijn geheugen.

TE PAARD DOOR RAJASTHAN

De volgende Rajasthan-reis met Xplore 360° en Hippo-Trek vindt plaats van 26 oktober tot 9 november 2008. De reis duurt 15 dagen (14 nachten), waarvan je zes volle dagen in het zadel doorbrengt. Ervaring met paardrijden (de drie gangen beheersen) is vereist. In de reis is ook een uitgebreid begeleid cultureel bezoek aan Delhi, Jaipur en Agra (Taj Mahal) inbegrepen. Prijs per persoon: € 2.660 (excl. vlucht).
Info: Xplore360° Special Interest Tourism, 050/61.17.85, www.Xplore360.com